

Sarajevo, 08.10.2018. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
01.10.2018.- 05.10.2018.

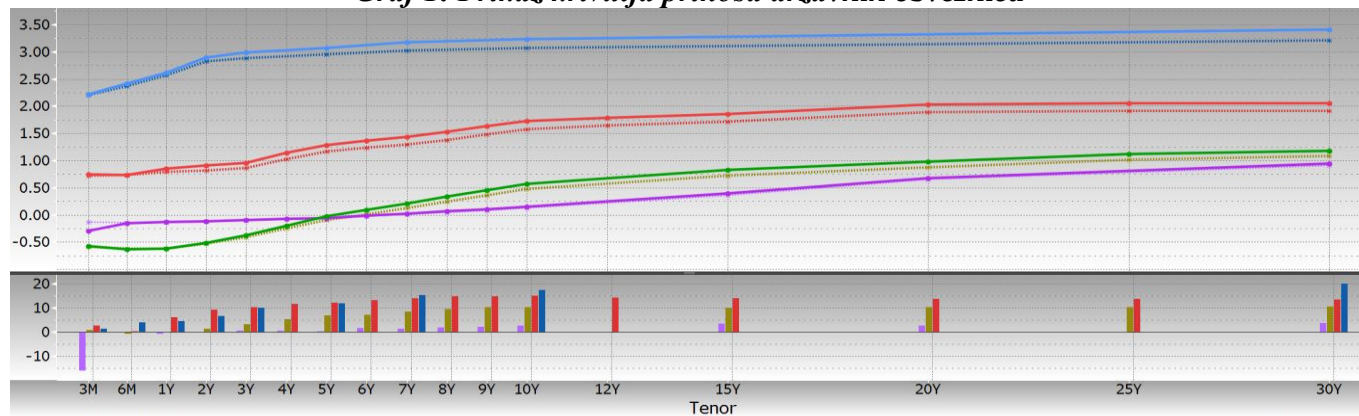
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	28.9.18	-	5.10.18	28.9.18	-	5.10.18	28.9.18	-	5.10.18	28.9.18	-	5.10.18
2 godine	-0,52	-	-0,51	↗	2,82	-	2,89	↗	0,82	-	0,92	↗
5 godina	-0,09	-	-0,02	↗	2,95	-	3,07	↗	1,17	-	1,29	↗
10 godina	0,47	-	0,57	↗	3,06	-	3,23	↗	1,57	-	1,72	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	28.9.18	-	5.10.18
3 mjeseca	-0,557	-	-0,558
6 mjeseci	-0,626	-	-0,635
1 godina	-0.591	-	-0.596

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasti) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 05.10.2018. godine (pune linije) i 28.09.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Oštar rast prinosa italijanskih obveznica, koji je zabilježen krajem rujna, nastavljen je i početkom proteklog tjedna, pri čemu je prinos desetogodišnjih obveznica u utorak dostigao najvišu razinu od 2014. godine, koja je iznosila 3,452%. Negativna reakcija tržišta je uslijedila nakon što su ministri financija nekih drugih članica eurozone upozorili da se pravila EU moraju poštovati, odnosno ukazali na to da i dalje postoje nejasnoće u vezi s detaljima programa proračuna. Prinosi italijanskih obveznica su do ostatka proteklog tjedna, uz blagu korekciju, bilježili trend rasta, iako su predstavnici Italije priopćili nove ciljne razine proračunskog deficita, koje su bile nešto bolje od preliminarnih informacija. Dokument koji je na razmatranje predan Parlamentu Italije navodi ciljne razine proračunskog deficita za 2020. godinu od 2,1%, za 2021. godinu razina od 1,8% GDP-a, dok je za 2019. godinu zadržana razina ciljanog deficita od 2,4%. Ipak, prateće prognoze gospodarskog rasta italijanske administracije, koje se kreću između 1,4% i 1,6% u naredne tri godine su više optimistične u odnosu na tržišna očekivanja, kao i u odnosu na prognoze Europske komisije. Nastavak rasta prinosa italijanskih obveznica upućuje na to da ovakve prognoze nisu uvjerile investitore da će ova zemlja uspjeti da dostigne postavljene fiskalne ciljeve. Događanja u vezi s proračunom Italije su doprinijela povećanoj potražnji za sigurnijim investicijama, što je prvobitno utjecalo na smanjenje prinosa sigurnijih obveznica eurozone. Ipak, već sredinom proteklog

tjedna prinosi ovih obveznica, osobito onih dužeg roka dospijeća, su zabilježili priličan rast, kao reakcija na rast prinosa koji je zabilježen na tržištu američkih obveznica. Tako je prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica na kraju tjedna povećan na 0,573%, što predstavlja najveću razinu od 18. svibnja.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks – EZ RUJAN	54,2	54,1	54,5
2.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G) KOLOVOZ	3,8%	4,2%	4,3%
3.	Stopa nezaposlenosti – EZ KOLOVOZ	8,1%	8,1%	8,2%
4.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.) KOLOVOZ	10,5%	9,7%	10,2%
5.	Stopa nezaposlenosti – Belgija KOLOVOZ	-	6,5%	6,6%
6.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000) RUJAN	28,1	20,4	47,0
7.	Maloprodaja – EZ (G/G) KOLOVOZ	1,7%	1,8%	1,0%
8.	Maloprodaja – Njemačka (G/G) KOLOVOZ	1,6%	1,6%	0,9%
9.	Maloprodaja – Španjolska (G/G) KOLOVOZ	0,4%	0,3%	-0,5%
10.	Maloprodaja – Italija (G/G) KOLOVOZ	0,2%	2,2%	-0,5%
11.	Proračunski deficit u odnosu na GDP – Italija (G/G) II tromje.	-	1,9%	3,4%
12.	Stopa inflacije – Nizozemska RUJAN	2,1%	1,6%	1,9%
13.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G) KOLOVOZ	-3,0%	-2,1%	-0,8%
14.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G) KOLOVOZ	0,5%	1,2%	1,2%
15.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G) KOLOVOZ	-	13,3%	-4,8%

SAD

Prinosi američkih obveznica su povećani tijekom proteklog tjedna za 7 do 12 baznih bodova. Na zatvaranju tržišta u petak prinosi desetogodišnjih američkih obveznica su povećani na najvišu razinu od svibnja 2011. godine, a prinosi petogodišnjih i dvogodišnjih na najvišu razinu od 2008. godine. Doprinos ovakvom rastu prinosa američkih obveznica dalo je objavljivanje podatka o smanjenju stope nezaposlenosti SAD na najnižu razinu u posljednjih 49 godina.

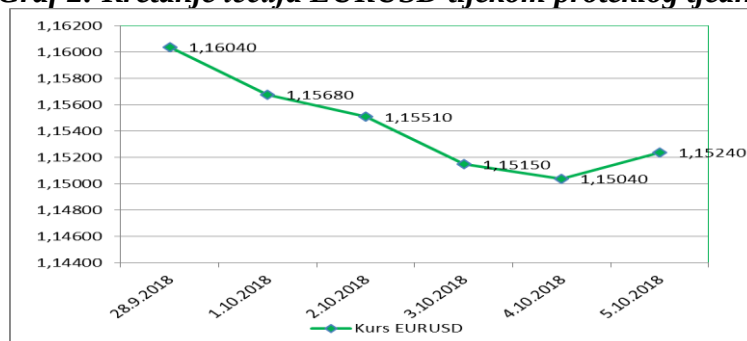
Početak proteklog tjedna je obilježio optimizam zabilježen na financijskim tržištima SAD, nakon što je priopćeno da je postignut novi trgovinski sporazum između SAD, Meksika i Kanade, **US-Mexico-Canada trade agreement (USMCA)**, koji će zamijeniti sporazum NAFTA koji je bio u primjeni tijekom posljednje 24 godine. Najviše pozornosti je privukao govor predsjednika Feda Powella, koji je tijekom proteklog tjedna izjavio da bi kamatne stope u SAD mogle biti povećane iznad „neutralne“ razine, pod utjecajem snažnog ekonomskog rasta koji se bilježi u SAD i za koji se očekuje da bi se mogao nastaviti tijekom narednih godina. Powell je, također, naveo i to da bi u slučaju naglog rasta stope inflacije, tempo povećanja referentne kamatne stope mogao biti i brži, ali i to da bi u slučaju usporenja stope inflacije to povećanje moglo biti sporije. On je pozdravio nedavni rast zarada zaposlenih u SAD, ali je izrazio zabrinutost da niska nezaposlenost neće podstaći rast cijena, što neće ni značiti pritiske na agresivniji rast kamatnih stopa. Prema njegovom mišljenju rast plaća je u skladu s očekivanom inflacijom i rastom produktivnosti, što znači da na tržištu rada ne dolazi do pregrijavanja. Međutim, predsjednik Feda iz Mineapolisa Kashkari je izjavio da ne vidi potrebu za još jednim povećanjem kamatnih stopa u SAD. Pored toga, kada je upitan za učinke politike koju vodi administracija predsjednika Trumpa, on je istakao da carine do sada nisu imale veliki učinak po ekonomiju, ali je dodao da je zadovoljan jer je administracija postigla trgovinski sporazum s Meksikom i Kanadom, s obzirom na to da je trenutni trilateralni sporazum apsolutno pomogao ekonomiji SAD.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti RUJAN	3,8%	3,7%	3,9%
2.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru RUJAN	185.000	134.000	270.000
3.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru RUJAN	180.000	121.000	254.000
4.	Promjena broja zaposlenih u prerađivačkom sektoru RUJAN	15.000	18.000	5.000
5.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G) RUJAN	2,8%	2,8%	2,9%
6.	ISM indeks prerađivačkog sektora RUJAN	60,0	59,8	61,3
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora RUJAN	55,6	55,6	54,7
8.	ISM indeks uslužnog sektora RUJAN	58,0	61,6	58,5
9.	PMI indeks uslužnog sektora RUJAN	53,0	53,5	54,8
10.	Tvornička potrošnja (M/M) KOLOVOZ	2,1%	2,3%	-0,5%%
11.	Obujam porudžbina trajnih dobara (M/M) KOLOVOZ	4,5%	4,4%	-1,2%
12.	Obujam potrošačkih kredita (milijarde USD) KOLOVOZ	15,00	20,00	16,60
13.	Trgovinska bilanca (milijarde USD) KOLOVOZ	-53,6	-53,2	-50,1
14.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 29.RUJNA	215.000	207.000	215.000

USD je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD smanjen s razine od 1,1604 na razinu od 1,1524, što je njegova najniža razina u posljednjih šest tjedana.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Predsjednik Europskog vijeća Tusk je izjavio da EU želi što je moguće bliže veze s Velikom Britanijom te da od samog početka EU nije nudila sporazum prema modelu Kanade, nego Kanada “plus, plus, plus” sporazum, koji je mnogo više usmjeren na trgovinu, unutarnju sigurnost i suradnju vezano za pitanje inozemne politike, ali je istaknuo da se ne može očekivati da će zbog Brexita EU odustati od svojih fundamentalnih vrijednosti i ključnih interesa.

Reuters je objavio vijest da se od Velike Britanije može zahtijevati da plati EU više nego što se očekuje po napuštanju bloka, jer su obveze EU u porastu, pod utjecajem troškova mirovinskog osiguranja i financijskih garancija. Prema nacrtu sporazuma koji je u ožujku postignut s EU partnerima, Velika Britanija se obvezala da će do kraja 2020. godine izmiriti obveze koje je preuzela kroz EU. Vlada Velike Britanije procjenjuje da će ukupna obveza Velike Britanije iznositi 39 milijardi GBP.

Predsjednik Europske komisije Juncker je vezano za Brexit izjavio da bi situacija bez sporazuma bila devastirajuća i za Veliku Britaniju i za EU. Juncker je izjavio da je problem s Velikom Britanijom u tome što se primaju različiti signali iz Londona. Financial Times je objavio vijest da je premijer Japana Abe izjavio da bi Velika Britanija mogla izgubiti svoju ulogu “vrata” Europe nakon Brexita, ali bi i dalje bila zemlja s globalnom snagom. Japan bi pozdravio priključivanje Velike Britanije Transpacifičkom partnerstvu, istaknuo je Abe, ali je pozvao i na kompromis kako bi se izbjegla situacija bez sporazuma za Brexit.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	KOLOVOZ	1,3	1,1	0,8
2.	Hipotekarni krediti	KOLOVOZ	64.500	66.400	65.200
3.	Monetarni agregat M4 (G/G)	KOLOVOZ	-	1,2%	2,1%
4.	PMI prerađivački sektor	RUJAN	52,5	53,8	53,0
5.	PMI građevinski sektor	RUJAN	52,9	52,1	52,9
6.	PMI uslužni sektor	RUJAN	54,0	53,9	54,3
7.	Nationwide cijene kuća (G/G)	RUJAN	1,9%	2,0%	2,0%
8.	Halifax cijene kuća (M/M)	RUJAN	0,2%	-1,4%	0,1%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,89037 na razinu od 0,87790, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,3031 na razinu od 1,3120.

JAPAN

BoJ je proteklog tjedna objavila rezultate istraživanja, prema kojima su se inflatorna očekivanja japanskih kompanija za narednu godinu blago smanjila. Istodobno, BoJ je priznala da će trebati neko vrijeme prije nego se dostigne ciljanu razinu inflacije. Rezultati istraživanja su pokazali da kompanije očekuju da će inflacija u narednih godinu dana iznositi 0,8%, što je blago ispod očekivanja od prije tri mjeseca kada se očekivao rast inflacije od 0,9%. Kompanije očekuju da će inflacija rasti za 1,1% godišnje, u naredne tri godine, koliko iznosi i očekivanje za narednih pet godina. Ova očekivanja su nepromijenjena u odnosu na prethodno istraživanje.

MMF je proteklog tjedna priopćio da se Japan suočava s povećanim rizicima s obzirom na povećane tenzije u globalnim trgovinskim odnosima i neizvjesnosti oko planiranog povećanja poreza na promet.

Nikkei 225 je tijekom trgovanja početkom proteklog tjedna zabilježio najveću vrijednost od 1991. godine, što je jednim dijelom rezultat slabljenja JPY u odnosu na USD.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

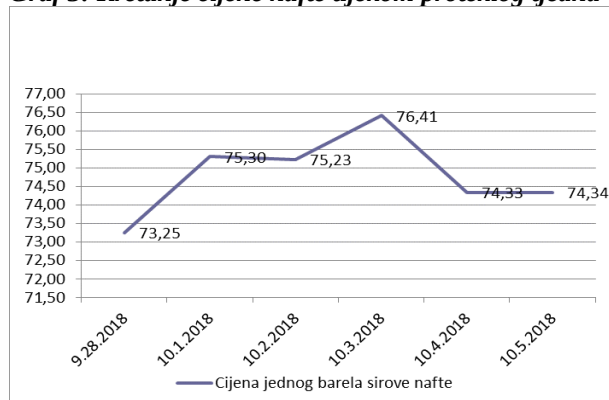
	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zvanične rezerve (u mlrd JPY)	RUJAN	-	1.259,7	1.259,3
2.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	KOLOVOZ	1,3%	0,9%	1,5%
3.	Vodeći indeks P	KOLOVOZ	104,2	104,4	103,9
4.	Koicidirajući indeks P	KOLOVOZ	117,4	117,5	116,1
5.	Potrošnja kućanstva (G/G)	KOLOVOZ	0,1%	2,8%	0,1%
6.	Monetarna baza (G/G)	RUJAN	-	5,9%	6,9%
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	RUJAN	-	52,5	52,9
8.	PMI indeks uslužnog sektora	RUJAN	-	50,2	51,5
9.	PMI kompozitni indeks	RUJAN	-	50,7	52,0
10.	Indeks povjerenja potrošača	RUJAN	43,1	43,4	43,3

JPY je tijekom proteklog tjedna blago aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio smanjenje s razine od 131,93 na razinu od 131,00. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 113,70 na razinu od 113,72.

NAFTA I ZLATO

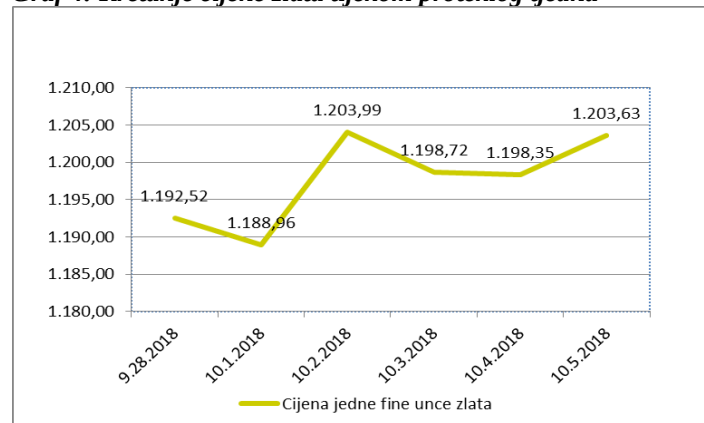
Na otvaranju njujorske burze u ponedjeljak cijena jednog barela nafte je iznosila 73,25 USD (63,12 EUR). Početkom i sredinom proteklog tjedna cijena nafte je nastavila da bilježi rast na najvišu razinu u posljednje četiri godine pod utjecajem zabrinutosti investitora za učinke smanjenja isporuke nafte iz Irana i Venecuele na globalno tržište ovog energenta. Izvoz nafte iz Irana je smanjen na najnižu razinu u posljednje dvije i pol godine, ali zemlje članice OPEC-a i Rusija, koje sudjeluju u sporazumu o smanjenom obujmu proizvodnje nafte, ne pokazuju namjeru da povećanjem obujma proizvodnje nadomjesti smanjenje iranskog izvoza ovog energenta. Međutim, nakon što je objavljena informacija o tome da su američke zalihe nafte povećane za osam milijuna barela na tjednoj razini, cijena ovog energenta je zabilježila značajan pad tijekom trgovanja u četvrtak. Tijekom trgovanja u petak cijena nafte nije bilježila značajne promjene u odnosu na prethodni dan, jer su sudionici na ovom tržištu oprezni zbog iščekivanja učinaka koje će sankcije SAD prema Iranu, a koje će biti aktivne od 4. studenoga, dalje imati na globalno tržište ovog energenta. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 74,34 USD (64,51 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.192,52 USD (1.027,68 EUR). Zabrinutost zbog usvajanja proračuna u Italiji je tijekom proteklog tjedna potakla rast tražnje za sigurnijim investicijama, među kojima je i zlato. Ipak, aprecijacija USD u odnosu na EUR i druge valute trgovinskih partnera SAD je spriječila značajan rast cijene ovog plemenitog metala te ona i dalje oscilira oko najniže razine zabilježene tijekom posljednjih godinu i pol dana. Smanjenje cijene zlata zabilježeno sredinom proteklog tjedna predstavlja reakciju tržišta na govor predsjednika Feda Powella koji je izjavio da bi kamatne stope u SAD mogle rasti iznad „neutralne“ razine pod utjecajem jačanja ekonomskog rasta SAD, koji će se, prema aktualnim očekivanjima, nastaviti i tijekom narednih tromjesečja. On je, također, naveo i to da bi tempo njihovog rasta mogao biti i brži ukoliko dođe do jačanja rasta stope inflacije u SAD. Objavljivanje podataka o slabijem tempu rasta broja zaposlenih u nefarmerskom i privatnom sektoru je utjecalo na deprecijaciju USD u odnosu na EUR tijekom trgovanja u petak, pod utjecajem čega je cijena zlata tijekom tog dana zabilježila rast. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.203,63 USD (1.044,46 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.